

APU SIMI QELQA N° 29852*

PERUSUYUNTIN KAMACHEQ UMALLEQ
CHEY RAYKU:

Perusuyuntinpa Apullikunaq Rimanana Wasimanata
Qomunku key Apu simi qelqata:

APULLIKUNANAQ RIMANAN SUNTUR WASIMANTA
Qomunku key Apu simi qelqata:

**KEY QELQAN KAMARIMUN AMACHAKUCHUN ENERGÉTICA EN
HIDROCARBUROS, CHEYMANTA LLAQTAKUNAQ QOLQENWAN
HUÑULLA K'ANCHAYNIYOQ KAUSANAPAQ**

ÑAUPAQ HATUN T'AQAN

**LLAPAN KAQNINCHIS SEGURIDAD ENERGETICA EN HIDROCARBUROS
AMACHAKUNQA.**

Hoq t'aqan. Amachasqa kanqa Kaqninchis Energética en Hidrocarburos

Kamakunqa tukuymanta amachay waqaychasqa kanqa Energética en Hidrocarburos cheypaqmi wasi ruwana, otaq mañakuna cheymanata pacha llank'anapaq amachakunqa llapanta sutinmi sistema energético.

Sutinmi Sistema de Seguridad Energética en Hidrocarburos cheymi kanqa ruwasqa hoq llika hina, soqospi tubontan mast'arikunqa suyuntinman cheynintan purinqa maypichus taqe hina kanqa cheypin huñusqa kanqa chey kama, llapanta amachanqa Estado, cheywan perusuyuntinpi wasikunapaq k'anchay kanqa, tukuy ima llank'anapaq mana p'itikuspa perusuyuntinpaq kanqa chey kallpawan imaymana hatuchaq maquinariakuna llank'arinqa,

Key Sistema de Seguridad Energética en Hidrocarburos kanqa chaninchasqa hoq qelqawan sutinmi Decreto Supremo cheypin chaninchakunqa llapan, pikunan maypin llank'ayta qallarimunqaku, cheytan k'ememunqa Ministro de Energía y Minas cheytaqmi kanqa kutichisqa ichaqa manan qolqenpichu aswanpas soqos ukhunta tubontan apanqa t'iqraska hidrocarburos manta wakinqa unu hina gas natural.

Iskay t'aqan. Maymanpas apanqa chey Sistema de Seguridad Energética en Hidrocarburosta. Ñaupaq t'aqanpi rimasqaman hinan suyuntinman apasqanmanta kutichina kanqa cheypaq qelqapi chaninchakunqa hayk'an qolqenpi kutichina kanqa, apanqa llapan t'iqraska hidrocarburos manta, cheymanta t'iqraska kallantaq gas

---

* N.T. Perusuyuntinpa Apullikunaq Rimanana Suntur Wasimanta, DIDP. qelqa t'iqramuq t'aqa Castilla simimanta Runa simiman, t'iqramuqnin Claudio A. Conde C.

naturalmanta, cheykunatan rimaranku Ministerio de Energía y Minas umalleqwan cheytan llapanta qopunqa proinversionaman paypa kapunanpaq.

Ñaupaq t'aqanpi rimasqaman hinan kutichipunqa imakunapaqchus qolqeta churarqan hina, maskasqanmanta, llikata hina soqoskunata mast'arqan cheyninta gas apanapaq cheykunamanta ña rimarankuña Ministerio de Energía y Minas, churan hayk'a imayna kutichinanmanta Proinversión.

Sapa killa hina llank'asqanmanta qolqe apachina, cheytan ruwanqa llank'aqkuna, cheymanta ruwasqankuta hoq karu suyukunaman chhalanku, cheykanan chaninchasqa sut'inchasqa kashan, yapasqa qelqapi sutinmi Siglas y Abrevaturas del Subsector Hidrocarburos, cheykanan kashan kay qelqapi Decreto Supremo 032-2002-EM.

ISKAY KAQ HATUN T'AQA

RUNAKUNA SUYUNTINPI KUSKALLA, QOLQETAQ HUÑUKUNQA FONDO SOCIAL ENERGÉTICOMANTA.

Kinsa t'aqan. Qolqe kachun Social Energéticomanta suyuntinpi llaqtakuna kuskalla Kamakuchun suyuntinpi qolqe huñurisqa kananpaq sutinmi Fondo de Inclusión Social Energético (FISE) cheymi kashan huñurisqa sutinmi Compensación energética, cheywanmi ñaupaqta kanqa allin waqaychasqa amachasqa chey energían kallpa imaymanakuna puricheq muyucheq, cheykunataq ichaqa kallanqataq tukuy llaqtakunapaq suyunchispi, cheymanta teqsimuyuntinpaqpas, ichaqa maypichus kashan sasachaypi kausaqkuna, pisi kaqniyuqkuna, waqchakuna llaqtakunapi paykunapaq kanqa.

Tawa t'aqan.- Imamantan maymantan qolqen FISEq

FISE llank'ananpaq qolqen kanqa kaykunamanta.

4.1. Kunan pachaqa k'anchakoq kan electricidadwan paykunatan astawan qolqenpi yapakunqa k'anchakusqankumanta cheykuna kashan kamachisqapunin Decreto Ley 25844 sapa killan chaskina k'anchaymanta yaparisqata qelqan kamachin chey hinata.

K'anchaymanta qolqenpi yapayqa kashan qallariymantapacha may pachachus FOSE cheyraq kamasharanku kamacheq qelqawan 27510 cheymanta t'iqrapayanku chey qelqata k'anchakoq qolqenpi yapasqata kutichinanpaq.

4.2. Cheymantaqa yapallankutaq apasqankumanta soqoskunapin hidrocarburos manta t'iqrasqankuta apanku ch'eqechincku suyuntinman cheymi sapa barrilmanta hoq dólar yapakun.

Qolqenpi yapakuy kashan orqosqankumanta pacha qallariypi qomushanku key suyu ukhupaq, cheymanta waq hatun suyukunapaqpis apachillankutaq, cheykanan ña rimasqaña ñaupaqtaraq, llipsipi qelqaman churasqa hoq t'aqapi yapaykuypi cheypin kashan qelqasqa Siglas, cheymanta Abrevaturas del Subsector Hidrocarburos, cheykanapis hoq Decreto Supremopi 032-2002-EM, cheykuna chanincharikunqa hidocarbuos unujinallaraq kashaqtin.

- 4.3. Chanincharimunku yapakuyta dolarninpi 0.055 MPC (waranqa waranqa pies cúbicos) lloqsimun sapa killa facturación qelqapi, rimasqankuman hina churamusqaku tarifata, k'anchakuqkuna qolqenpi kutichinankupaq, cheypin kashan ch'eqechisqankumanta soqosninta apachinku suyuntinman chay hidrocarburosta kaqlataq cheypas kamachisqa qelqapi chaninchasqa Decreto Supremo 081-2007-EM.

Phisqa t'aqan. Maymanmi rinqa chey qolqenku .

FISE apachinqa key kuna ruwanapaq:

- 5.1. Suyuntinman apachinqa gas naturalta chayanqa wasikunaman, carrokuna purichinapaq maykunapichus runakuna kashan pisichaypi, llakipi paykunamanmi chayanqa gas.
- 5.2. Yanapay kanqa wiñarinqa k'anchakoqkuna otaq karro puricheq runakuna munanqaku astawan cheyqa maykamachus chayanqa sutinmi fronteras energéticas, cheymanta células fotovoltaicas, paneles solares, biodigestores, hoqkunapis kanqa cheykunan kanqa, maypichus runakuna kashan sinchi pisichaypi, llakisqa, onqosqa, tiyashanku sinchi karukunapi paykunapaq.
- 5.3. Wakin tiyashanku hatuchaq llaqtakunapi, llaqtakunaq muyuriqninpi, orqonkunapi kashan comunidadkuna, yanapay hinan paykunapaq tiyasqankuman chayan GLP

Soqta t'aqan. Manan usqhayllaman tukurunapaqchu qolqenku

FISEq qolqenku kanqa mana usqhayllaman llamiykuy atiy, qolqenku waqaychasqa kanqa ichaqa imapaqchus kamacheq qelqa nirqan cheyllapaqmi, llapanmi chaninchasqaña kashan qallariymanta pacha.

Qanchis t'aqan. Yanapay hina GLP chayanqa llapa suyuntin runakunaman

- 7.1. FISE sutinmi Fondo de Inclusión Social Energético karu suyukunaman comunidadkunaman, llaqtakunaman, llaqta muyuriqpi tiyaqkunaman GLP chayanapaq rantikunankupaq chayanqa chunka kilosniyoq balón de gas wayk'ukunankupaq, pisichaypi kaq runakunapaq.
- 7.2. Qomunqaku hoq Decreto Supremo Ministerio de Energía y Minas cheytataq k'ememunqa Ministerio de Desarrollo e Inclusión Social, cheymanta qhawarinqaku maykunamanmi ñaupaqta chayanman, pikunan pisichaypi, sasachaypi kashanku, paykunapaqmi ñaupaqtaraq kanqa imaynatachus, ña kamachikushanña key qelqa phisqa kaq t'aqanpi hina.
- 7.3. Imaynan ñaupaq t'aqapi nimusqan hina qhawarispa reqsiyunqaku ñaupaqta maymanmi chey empresa gas apaq chayachinqa, k'anchay maypi qallarinqa, cheypaq apananku imakunachus pisin llank'anankupaq, cheymanta qhawananku kaqninkuta ama chinkachispa, cheypaq kallantaqmi, hoq t'aqa runakuna maypin churanqaku, imaynata, k'ancharinqa, cheymanta k'anchachikoq ima ukhunan qolqenpi kutichipunqa, maynintan chey qolqeta

apachinakunqaku, cheykunatan chaninchanqaku imaynatachus kamacheq qelqa nishan hina hunt'akunqa.

- 7.4. Kunanqa FISI mast'arinqa willakuyninpi, ruwayninpi GLP imaynatan chayanqa suyuntinman llaqtapi tiyaqman, comunidadkunapi tiyaqman hinaña tiyashanku orqonkunapi wakinqa sach'a ukhukunapi, paykunamanmi chayanan soqosninta reqsikun tubonta, chayanan wasinku kama gas natural, may tiyasqankuman Chayanqa tubopi gas cheywan kasqan pachapi wayk'ukunqaku, manaña tutayaqchu kanqa.
- 7.5. Kunanqa Ministerio de Energía y Minas qharinqa allinchi kashan llank'asqanku, cheyman hina qhawarinqaku hayk'atan qolqeta churarqan chey llank'aq sutinmi empresas concesionarias gas suyuntinman ch'eqecheq, kunanqa rakirinqaku wasikunaman k'anchayta sutinmi energía eléctrica, qolqemantapas k'anchakoq qopunqa cheytataq apachenqaku chey empresa concesionariaman, cheykunatan llapanta chanincharinkuña.
- 7.6. Kunankama hayk'atachá qolqenpi tukunku, karu suyukunaman chayachisqankupi chey llank'aq empresa cheykunatan arí allinmi aqnachá nispa ninqa, hatun kuraka kamachikuq cheymanta sutinmi Organo Superior pay chey qolqekunamanta chanincharinqa cheytan willana usqhayllaman Energía y Minas wasiman sutinmi (OSINERGMIN) cheyllatataq willana kanqa FISEman.

Pusaq t'aqan. Willakuy mast'arikunqa, tukuy llaqtakumanan chayanqa k'anchay

- 8.1. Tukuy suyukunaman gas natural chayaqtinqa, llapa runa chey cheqaspi tiyaqkuna cheywan ima munasqankuta ruwanqaku cheytan willanan Ministerio de Energía y Minas payllataq arí chaninmi nispa llank'anankupaq qelqata chanincharinqa sutinmi Plan de Acceso Universal a la Energía cheymi kamachishan imayna, maypi, mast'arikun k'anchay churanapaq may llaqtakunapin, qhawarikuchun imaynan kausayninku chey suyupi tiyaq runakunaq, hayk'a runan cheypi tiyaqkuna, llaqtachu, comunidadkunachu, kamachisqaman hina cheykuna hunt'akunan chey hinapunin llank'anan perusuyuntinpi kamachesqa Política Energética Nacional.
- 8.2. Llapan rimasqanku ruwanankupaq qelqaman churakun, kaqlataq hunt'akunqa ñaupaq t'aqanpi key qelqaq nisqan, cheyman hina imaynatachus kamachikun FISE maypin ñaupaqta qallarikunqa cheymi kashan wata llank'anapaq qharisqanku qelqapi cheyman hinan hunt'akunqa, ñataq arí allinmi chanimi nispa nimunqa Ministerio de Energía y Minas cheyqa.
- 8.3. Ñaupaqtaraq chanincharirqanku kay hinata ruwasun nispa cheyman yapakun maynintas apachina, chaskina kanman qolqekuna, cheypas ña qelqapiña kunanqa hunt'anallaña cheytan kamachimun Ministerio de Energía y Minas.

Isqon t'aqan. Imaynatan, pin qolqekunata amachanqa, yachanqa, qhawanqa.

- 9.1. Anasapa suntur wasi Ministerio de Energía y Minas paymi churasqa qhawanapaq FISEta cheypaqmi atiy qosqa imapis mana allin kaqtin pay qhawanapaq, allchayunapaq, qhawanqa llank'aqkunata ruwanankuta

hunt'anapaq, qolqekunata chaskispa imaynachus kamachisqa kashan cheyman hina amachanapaq, apachipunankupaq.

- 9.2. OSINERGMIN paykuna ña yachankuña ima ruwanankuta kamachisqa qelqaman hina ichaqa hunt'anallankuña kamacheq qelqa kashan yupaynin 27699 cheymi hunt'apaykun tukuy ima ruwananta, allin ruwaqpaq kasukuqpaq kanqa allin songo yanapay ichaqa kallanqataq mana cheykuna hunt'aqkunapaq llakikuyta churanqa mana kasukuqman, cheykunan llapan kashan kamachisqa qelqapi, kallantaq k'emeqnin qelqapis cheykunan ichaqa hunt'akunqapuni.

Chunka t'aqan. Pikunan qhawanqa waqaychanqa qolqekunata.

Key qelqaq kamachisqan hut'akunqa, qomunqaku chanichaq qelqata, cheymanta willakuy mast'arikunqa paqarisñinmanta pacha, hunt'akunqa ruwayñinpi.

Chunka hoqniyoq t'aqan. Qelqata orqomunqa imayna, pikunan hayk'aq, maypi key kamachisqa qelqa hunt'akunanapaq.

Ministerio de Energía y Minas qomunqa hoq qelqata Decreto Supremo key kamacheq qelqaq willakuy mast'arikusqan qhepantin p'unchaymanta pacha soqtachunka p'unchay ukhullapi, cheypin churamunqa, pikunan, maypin, hayk'aq llapan chaninchasqata qomunqa chey Decretota hunt'akunallanpaqña.

Chunka iskayniyoq t'aqan. Llapa qhepanqa sut'illa.

Suntur wasi Ministerio de Energía y Minas, paykunan FISEq qhawaqnin chaninchaqnin hinaqa llapan cheykunamantan willakuyta chayachenqa Contraloría General de la República man isqonchunka p'unchay ukhullapi. cheymi yupakun FISEq wata tukuypi qolqemanta willakuy chayachisqankumanta pacha, cheymi willakunqa FISEq portal institucional ukhunta mast'arikunqa.

PISI UNAYLLAPAQ KAMACHIKUYKUNA

SAPALLAN. Saqeshanku Osinergmin qhawanata, llank'ananku pataman qhawananku, tupunan imakunatas ruwashanku hina, aswantaqa chey t'aqa Energía y Minería chey kaqta iskay wata hunt'a cheymi qallarinqa kay kamacheq qelqan lloqsimusqanman hina, cheykuntan kamachikamun kay qelqa, llank'anapaq ruwananapaq Ministerio de Energía y Minas kay t'aqankunapi, 7.5; 8.3; 9.1; cheymi FISE cheykunatan willanan chayachinan Ministerio de Energía y Minas llapanmanta willakuyta mañamushan chunka iskayniyoq t'aqanpi key qelqa cheymi hunt'anapuni kanqa.

Willakuchun wiraqocha perusuyuntinpa munayninwan umalleqman, key Apu simi qelqa orqomunanapaq.

Lima suyupi iskay chunka isqonniyoq p'unchaypi Pawqar Waray killapi iskay waranqa chunka iskayniyoq watapi.

DANIEL ABUGATTÁS MAJLUF

Perusuyuntinpa Apullikunaq Rimanan Wasipi Umalleq

MICHAEL URTECHO MEDINA

Perusuyuntinpa Apullikunaq Rimanan Wasipi Kinsa kaq qatiqmanta Umalleq

WIRAQOCHA PERUSUYUNTINPA MUNAYNINWAN UMALLEQMAN

CHEY RAYKU:

Kamachini willakuy mast'arikuchun suyuntinman hunt'akuchuntaq

Qomunku Perusuyu Umalleqpa Wasinmanta pacha, Lima suyupi, chunka iskayniyoq p'unchaypi, Ariway killapi. Iskaywaranqa Chunka Iskayniyoq Watapi.

OLLANTA HUMALA TASSO

Perusuyuntinpa Munayninwan Kamacheq Umalleq

ÓSCAR VALDÉS DANCUART

Presidente del Consejo de Ministros